

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusiui metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 32

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1971 METŲ RUGPIČIO - AUGUST 24
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

67-TIEJI METAI

Nauja ekonominė politika sukėlė naują samyši

Algų užšaldymais nepatenkinti darbininkai. Palaidas doleris ir pakelti muitai sukrėtė užsienį. Prisibijoma ekonominės užsienio akcijos, nukreiptos prieš JAV-bes.

Prezidento Nixono naujoji ekonominė politika, kuria buvo užšaldytos algos, nuomos ir kainos bei nustotas keisti į aukšą doleris, o pakeltas plūduruoti laisvoje rinkoje ir ten išsikvoti savo vertę, be to, dar ir kiti padaryti pakeitimai, — sukėlė nemažą samyši tiek šalies viduje, tiek ir užsienio rinkoje.

Vieni JAV ekonomistai sako, kad tie užšaldymai padaryti peranksti, — kai buvo įpusėję darbdavių ir darbininkų pasitarimai dėl naujų sutarčių. Tai sutrukdė visą pasitarimų eigą, ir buvo nuskriausti darbininkai, kurie būtų išsiderėję geresnes darbo sąlygas ir atlyginimus.

Kiti tvirtina, kad visa ši politika pavėluota, kad 90 dienų užšaldymo laikotarpis yra per trumpas ir per tris mėnesius nebūsi galima įveikti visų ūkinių negerovių.

AFL-CIO unių vadas Meany prieš tas prezidento priemones griežtai protestuoja, nes jos tik teparemišios kapitalistus, nelygiai taikomos darbdaviams ir darbininkams. Mat, valdžia bendrovėms leidusi nusišauti 10% mokesčių, ne užšaldžiusi dividendų ir kapitalo procentų.

Tuo tarpu didžioji vežėjų unija dar susilaiko nuo naujų potvarkių griežtesnės kritikos, ir ji aiškiau pasisakys vėliau.

Reikia dar pridėti, kad ir kaikurie demokratai gubernatoriai nenori paklusti prezidento Nixono užšaldymo potvarkiams ir jo teisę nori užginčyti teisme.

Bet aplamai ta naujoji politika vistiek vykdoma.

Dar didesnį samyši sukėlė užsieny dolerio "nuauksinimas" ir papildoma 10% maito apkrova įvežamoms užsienio prekėms.

Palaidas doleris gerokai sukrėtė Europos Bendrąją rinką, sukeldamas nesutarimų tarp jos narių. Mat, Prancūzija linkus savo franką išlaikyti ant aukso pagrindo, kai V. Vokietijos markė taip pat palaista laisvojo rinko įsigyti savo vertę, pirmajai dolerio nuvertinimas duoda nuostolio, o antrajai gal šiekio tokio pelno. Gi muitų pakelimas užsienio prekėms ypač palietė Britaniją ir Japoniją.

Bet aplamai dolerio palaidimas nuo aukso retėžio visur buvo sutiktas nepalankiai, nes jis gerokai suardė kitų kraštų ekonominius planus. Prisibijoma, kad ši JAV ekonominė priemonė galinti turėti ir užsienio politikoj tam tikro neigiamo poveikio: galis susidaryti Japonijos vadovaujamas Azijos tautų ekonominis blokas, kuris pajėgtų iš tos srities išstumti Amerikos prekes ir JAV biznieriams gana skaudžiai suduotų per kšienę. Dėl tos baimės, esą, ir prez. Nixonas vyksias rudenį tūkstančius mylių į Aliaską ten pasitikti Japonijos imperatoriaus Hirohito, keliaujančio į Maskvą, kad asmeniškai pokalbiu būtų galima sušvelninti ekonominius nesutarimus.

Rumunija ragina eiti kiekvieną savu keliu

Rumunijos prezidentas Ceausescu pareiškė, kad kiekvieno krašto komunistų partija turi teisę vesti savo politiką, ir ragino mažų ir vidutinių valstybių komunistų partijas labiau derinti savo žygius, nes tik tuo būdu bus galima įsigyti teisę laisvai ir nepriklausomai veikti ir gyventi.

O Sovietų S-gos komunistų vadas Brežnevas yra paskelbęs "šventą tiesą", kad visų kraštų komunistai turi paklusti sovietų komunistų vadovybei.

Tą principą sovietai praktikojo įgyvendindami okupuodami Čekoslovakiją ir gal panašiai kada reaguos ir į rumunų skelbiama "erezija".

Mažinamos Švedijos karaliaus teisės

Švedijos monarchija yra viena seniausių Europoje, bet karalius ten jau labai mažai teturėjo teisių. Dabar tos teisės bus dar sumažintos. Jis nedalyvaus ministrų posėdžiuose, nebebus vyriausias kariuomenės vadas ir neturės teisės skirti naują premjerą. Vadinasi, karalius tebus tik senovę primenantį muziejinių figūrą.

Didžiųjų tabako bendrovių reklamų skyrius rengiasi šį rudenį išleisti daugiau nei 400,000 lapelių, raginančių daugiau rūkyti. Tai atsakymas į valdžios uždraudimą reklamuotis per radiją ir televiziją.

Bronės Spūdienės vadovaujamas komitetas ir šiemet paminėjo Brooklyne transatlantinių didvyrių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno tragiško skridimo sukaktį. Nuotraukoje dalis minėjimo dalyvių su komitetu prie Dariaus-Girėno paminklo. Iš kairės į dešinę — J. Valaitis, dail. J. Juodis, adv. Stp. Briedis, kun. J. Cekanavičius, Br. Spūdienė, P. Montvila, M. Vasilka, M. Akeilienė, A. Diržys ir kiti.

Lietuvos Vyčių suvažiavimas

Rugpičio 26 d. Lietuvos Vyčiai renkasi į savo 58-ji suvažiavimą Kennebunkporte, Me., pranciškonų sodyboje. Suvažiavimas baigsis rugpičio 29 d. Laukiama apie 300 atstovų. Jame latviui Robertui Briezei, kuris pirmasis iškėlė viešumon Simo Kudirkos tragediją, bus įteiktas "Lietuvos draugų" medalis.

JAV laivynas šaudė į priešo raketų lizdus

JAV septintasis laivynas smarkiai apšaudė šiaurės vietnamiečių statomus naujus raketinius lizdus demilitarizuotoje zonoje.

Kaip matome, Amerikai išvežant vis daugiau karių iš Vietnamo, komunistai stato ten naujus raketų lizdus ir ruošiasi karą tęsti.

Vokietijoje ore sprogo Amerikos armijos helikopteris, ir žuvo visi jame skridę 38 kariai. Tai viena didžiųjų helikopterio nelaimių.

Kalifornijoje 25 asmenim priklauso daugiau nei 13% visos privačios žemės, o 45 bendrovėms priklauso 61% visų žemės ūkių.

Haiti konsulas augino marrijaną savo namų kieme, kuriuos jis nuomojo Miami, Fla., mieste. O New Yorko policininkas to narkotiko plantaciją buvo užsiveisęs New Yorko centriniame parke prie arklydžių, kurių mėšlą naudojo tiems augalams patręsti.

Tiek policininkas, tiek ir konsulas buvo suimti.

Bolivijoje įvyko perversmas

Prieš 10 mėnesių Bolivijoje buvo įvykdytas perversmas, ir prezidento kėdėn atsisėdė gen. Juan Jose Torres Gonrales, sukęs į kairę ir ruošęs dirvą komunistams paimti valdžią į savo rankas. Prieš jį sukilo dalis karių ir Tautinio revoliucionierių sąjūdžio bei socialistų partijos vadai. Gonzales mėgino priešintis, bet nesisekė. Jis pasislėpė ar išvyko į užsienį. Prezidento pareigas dabar eina svarbiausias sukilimo organizatorius pulk. Hugo Banzer Suarez.

Sukilime žuvo apie 100 asmenų ir per 200 yra sužeistų.

Ir jos pasitraukia iš Vietnamo.

Australijos ir N. Zelandijos vyriausybės pranešė savo parlamentams, kad jų kariuomenė dar šiais metais bus gražinta iš Vietnamo.

Australija Vietname turėjo 7,500 karių, o N. Zelandija tik apie 300.

Rugsėjo 13 d. Vancouve prasišė San Francisco majoro Alioto byla. Jis ir dar du asmenys kaltinami dėl įvairių sukybių, kuriomis jie uždirdo kelis milijonus dolerių.

Kelionėm į mėnulį, įskaitant ir kitais metais numatytam Apollo 17 skridimui, bus išleista apie vienuolika bilionų dolerių.

Amerikos Medikų draugijos surinktais duomenimis, vidutinis Amerikos gydytojo metinis uždarbis yra \$35,510.

JAV pasiūlė priimti Kiniją į J. Tautas

JAV ambasadorius paprašė Jungtinių Tautų gen. sekretorių U Thant, kad rudens sesijoje būtų į darbotvarkę įrašytas komunistinės Kinijos priėmimo klausimas, bet būtų palikta ir Tautinė Kinija. Gi Albanija pasiūlė priimti komunistinę Kiniją ir pašalinti iš J.T. Tautinę Kiniją (Čiang Kaišeko vadovaujamą Taivaną).

Tikimasi praverti Berlyno sieną

Vakarų diplomatiniai korespondentai praneša, kad Berlyne vykstantieji keturių didžiųjų valstybių atstovų pasitarimai, prasidėję beveik prieš 17 mėnesių, artėja į galą ir esą pasiekta kairių susitarimų, tarp jų ir susisiekimo klausimu per išgarėjusią Berlyno gėdos sieną. Susitarimas esąs dar slapas, bet jis liečias ir apamai Rytų ir Vakarų Vokietijų susisiekimo palengvinimą.

Trečią kartą buvo atmetas buvusio transporto darbininkų unijos vado Hoffos prašymas išleisti jį į laisvę pasitikint garbės žodžiu (on parole).

Rugsėjo 26 d. prezidentas Nixonas su žmona Aliaskoje pasitiks Japonijos imperatorių Hirohito. Tai bus pirmas ty valstybių galvų susitikimas istorijoje.

Indijos ministrė pirmininkė Gandi šį rudenį lankysis Londone. Paryžiuje, Bonnoje, Washingtono ir Maskvoje.

Suimti 25 civiliai ir kunigai vogę karinius dokumentus

Iš Camden, N.J., ir Buffalo, N.Y., naujokų ėmimo įstaigų jie organizuotai bandė išplėsti ir sunaikinti svarbius dokumentus. Kaikurie jų jau įsipainioję vadinamoje Washingtono rūmų šildymo vamzdžių sprogdinimo byloje.

Praeitą sekmadienį Camdene, N.J., FBI suėmė 20 asmenų, kurie buvo įsiveržę į pašto rūmuose esančią naujokų ėmimo įstaigą ir bandė iš jos išgrobti karinius dokumentus ir juos sunaikinti. Kelios valandos prieš tai Buffalo, N.Y., buvo suimti dar penki asmenys, kurie veržėsi į tenykščią tokią pat įstaigą. Taigi, čia galėjęs būti iš vieno centro organizuotas ir diriguojamas vadinamųjų "taikos kovotojų" veiksmas.

Pažymėtina, kad Camdene suimtųjų tarpe yra trys kunigai ir dar du kiti asmenys, kurie jau figuruoja žinomoje "Harrisburgo Asatonių" byloje, kur jie kaltinami siekę pagrobti prezidento patarėją Henry Kissingerį ir išsprogdinti Washingtono valdžios rūmų šildymo sistemą, kad tuo sutrukdėtų vyriausybės įstaių darbą.

Dabar suimtųjų tarpe minimi kun. Peter Donald Fordis, 34 m. amž., iš New Yorko, kun. Michael J. Doyle, 36 m., Šv. Juozapo katedros pastorius iš Camden, ir taip pat iš Camden kun. Milo N. Billman, 39 m.

Kun. Fordis pareiškė, kad jis visą laiką dirbęs taikos sąjūdyje, gi tėvas Doyle yra žinomas Camden ir apylinkės prieš kariuomenę ir naujokų šaukimą nukreiptos veiklos aktyvus narys.

Be jų, visa eilė kitų asmenų yra studentai ar kitų profesijų atstovai iš New Yorko ir net iš Massachusetts.

Jų vadu laikomas tūlas John Grady iš New Yorko, kuriam nustatytas \$150,000 užstatas, o kitiems mažesnės sumos.

Minėta "taikos įkūnytojų žemėje" grupė prie Camden pašto rūmų atvyko naktį sunkvežimiu, su savo kopėčiomis, skirtomis įlipti pro langą, išvingiant aliarmo signalo, apsirūpinę atitinkamais radijo siųstuvėliais ir kitomis susisijojimo bei išlaužimo priemonėmis, bet atsiradęs jų tarpe išdavikas visą biznį sugadino...

Dabar jie visi kaltinami įsiveržimu į valdžios nuosavybę, naikinimu valdiško turto ir eile kitų baudžiamųjų įstatymų straipsnių.

P. Vietnamas rinks savo prezidentą

Spalio 3 d. Pietų Vietname bus prezidento rinkimai. Juo ir toliau nori būti išrinktas dabartinis prezidentas Thieu, todėl jis pasistengs nustatyti ir labai sunkias sąlygas kandidatams.

I prezidentus žadėjo kandidatuoti ir dabartinio prezidento griežtas priešininkas gen. Minh, bet atsisakė, pareikšdamas, kad rinkimai nebūsi laisvi, o rinkiminė komedijoj jis nenorįs dalyvauti.

Ruošėsi kandidatuoti ir dabartinis viceprezidentas Ky, bet jis nesurinko reikalingo skaičiaus parlamento ar provincijų tarybų narių parašų. Tačiau teismas jo kandidatūrą dabar patvirtino. Ky dar neapsisprendė, ar kandidatuos, nors JAV ambasadorius ir stengiasi jį prikalbinti kandidatuoti.

Jeigu ir Ky atsisakys, tai liks tik vienas Thieu. To jis ir nori, bet visiems bus aišku, kad rinkimai buvo netikri ir kad toks vienas buvęs ir vienas išrinktas prezidentinis kandidatas nėra visos tautos daugumos remiamas.

Karaliaučius srityje kone vieni rusai.

Vokiečių šaltiniai skelbia, kad Karaliaučiaus srityje dabar yra per 700,000 gyventojų, iš kurių rusų esama 500,000, gudų 9%, ukrainiečių 6%, lietuvių 3,5%, o vokiečių tik pusė procento.

Taigi visame tame krašte tėra tik 4% ne slavų kilmės gyventojų.

Gary, Ind., mieste iš 100 darbininkų 38 yra bedarbiai, nes plieno fabrikai stato automatinės linijas.

Bostone vagys iš vienos kailių parduotuvės pavogė brangių kailių vieno milijono vertės.

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

IS SAULĖTOS FLORIDOS

Šis tas iš Lietuvių klubo
susirinkimo

Rugpjūčio 11 d. Lietuvių pil. klubo susirinkimą pradėjo jo pirmininkas Viktoras Krausas. Sekretorei laikinai išvykus į Kaliforniją, sekretoriavo vicepirmininkas Gužauskas. Jis aplamai apibūdino klubo veiklą, o fin. sekretorė G. Dampienė — finansinius reikalus. Ji pranešė ir naujus klubo narius, kuriuos ir šį kartą surado pirmininkas. Iš jos sužinojome, kad Miami izdo departamento pareigūnai, susipažinę su klubo finansine padėtimi, pareiškė pageidavimą, kad klubas daugiau paremtų Raudonąjį Kryžių. Kovai su džiova draugiją ir kitas amerikiečių labdarinės draugijas. Tam tikslui klubas neseniai yra paskyręs \$500. Direktorių Martynas Ališauskas tam pritarė, bet kartu pareiškė abejonę, ar ne per daug aukojama. Esą, klubui būtina reikia praplėsti virtuvę ir ją pagerinti. Tam reikia nemažai lėšų. (Tie izdo valdininkai visai be pagrindo kišasi į klubo vidaus reikalus, duodami patarimus, kam ir kiek klubas turi aukoti. Lietuvių klubui labiausiai turėtų rūpėti lietuvių organizacijos, ir jas klubas turėtų pirmiausia paremti, nes joms labiausiai trūksta lėšų. Kel. red.)

Uolioji klubo narė Juzė Gužauskienė kalbėjo apie sekmadieniais ruošiamus nariams ir svečiam užkandžius. Juos reikia pagerinti. Klubas turėtų skirti jiems daugiau lėšų. Jos pasiūlymumui susirinkimas vienu balsu pritarė.

Neseniai buvo iškeltas sumanymas organizuoti abiejų lietuvių klubų chorą, kuriš nepriklausytų nė vienam klubui, tik abu klubai skirtų lėšų choro dirigentui pasamdyti. Labiausiai tą sumanymą rėmė "pažangiųjų" klubas.

Šiuo klausimu vyko gyvos diskusijos. Kazimieras Dibulskis pasisakė esąs didelis lietuviškos dainos mėgėjas, toks choras būtų pageidautinas, bet atsirastų tokių, kurie kalbėtų ir rašytų, kad mūsų klubas susidėjo su "pažangiaisiais". Dėl to mūsų klubo veikla susilpnėtų, taigi sumanymui negalės pritarti. Tokią pat nuomonę pareiškė ir Antanas Sobolis. Nutarimo nepadaryta, bet atrodo, kad tas sumanymas nebus įgyvendintas.

Klubas pagerbė
čiurlioniečius

Liepos mėnesį klubas pagerbė iš P. Amerikos grįžtančius čiurlioniečius, surošdamas jiems užkandžius. Klubas nariui juos atsivežė į klubą ir pavaišinę nuvežė į aerodromą. Čiurlioniečiai atsidėjo, padainuodami lietuvišką dainą.

Ta proga M. K. Čiurlionio ansambliai aukojo J. Mischik \$20, Kotryna Jeznienė ir Viktoras Krausas po \$10, A. Noreika \$3.

Klubo pirm. V. Krausas padėjo visiems, kurie prisidėjo prie čiurlioniečių pagerbimo, ypač jėzuitų bažnyčios vargonininkui Petrui Stevensui už didelę paramą. Jis pasiuntė Čiurlionio ansamblio dirigentui A. Mikulskiui padėkos laišką su \$25 asmenine auka.

S.

LAISKAS REDAKCIJAI

"Darbininko" liepos 7 d. numeryje tilpo straipsnis Chicagos šv. Kazimiero kapinių reikalu. Jį persispausdino ir "Keleivis" liepos mėn. 20 d. numeryje. Jame tvirtinama, kad Chicagoje priimtos tūlos rezoliucijos su lydraščiu buvę pasiųstos Apaštališkam Delegatui. Pastarasis esą dėl to rašto atsiėmęs Lietuvos Atstovą Washington, kuris tą raštą persiuntė Gen. Konsului Chicagoje ir tuo keliu tas raštas pasiekęs Vysk. V. Brizgį.

Šiuomi pranešu suinteresuotiems, kad aš tuo reikalu su Apaštališkuoju Delegatu nesu kalbėjęs ir iš jo tuo reikalo jokio rašto nesu gavęs. Tat, suprantama, jo negalėjau nei Lietuvos Gen. Konsului Chicagoje persiusti.

J. Kajeckas,

Lietuvos Atstovas

Washington, 1971.VIII.2 d.

AUKOJO TAUTOS
FONDUI

Pastaruoju metu visa eilė tautiečių JAV-se aukojo Lietuvos Išlaivinimo Tautos Fondui. Iš Clevelando ir jo apylinkių lietuvių Tautos Fondui neseniai paaukojo po \$25 šie asmenys: dr. H. Brazaitis, Willoughby. Ohio, P. Mikoliūnas, Cleveland, Ohio, ir P. Akelaitis, Cleveland, Ohio. Jiems pradedas siuntinėti ir per metus bus siunčiamas Eltos Informacijų biuletenis. Pridurtina, kad Jonas Galiūnas, gyvenantis Brooklyn, N.Y., T. Fondui neseniai yra paaukojęs dviem atvejais \$50.

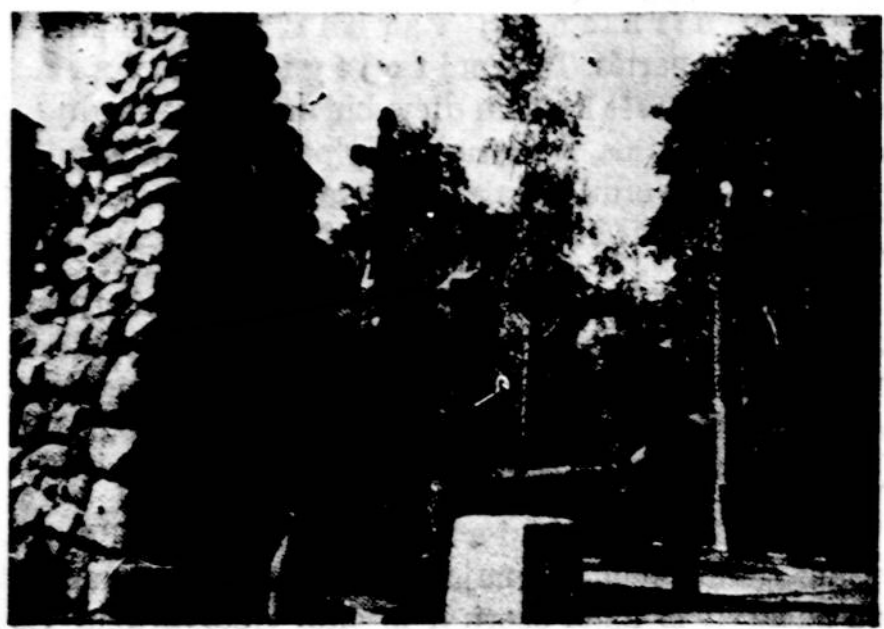
Kanados lietuviai vis gausiau įsijungia į Tautos Fondo rėmėjų eiles. Pastaruoju metu Tautos Fondą \$25 aukomis parėmė šie 8 Kanadoje gyvenę tautiečiai: S. K. Gečas, Muskoka, Ont., S. Kėskas, Toronto, Ont., H. Lapas, Don Mills, Ont., J. Pikelis, Courtrait, Ont., V. Sinkevičius, Toronto, Ont., S. Stonis, Toronto, Ont., ir J. Vitkūnas, Toronto, Ont.

Tautos Fondo valdyba jiems nuoširdžiai dėkoja. Visiems per vienerius metus bus siuntinėjamas Eltos Informacijų biuletenis.

(E)

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešiant naująjį adresą, neužmiršti nurodyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

Paminklas žuvusiems ir nežinomojo kareivio kapas Karo muziejaus sodelyje Kaune. Paminklas buvo pastatytas iš nepriklausomybės kovų kautynių laukų surinktų akmenų. Lietuvą užėmę komunistai visa tai nugriovė.

KANADOS NAUJIENOS

17-TOJI KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Visų pirma reikia mesti žvilgsnį į St. Catharines miestą, kuriame įvyks 17-ji K.L. diena.

St. Catharines miestas yra visai arti, apie 10 mylių, nuo Niagara Falls, N. Y. valstijos miesto. Jis yra vadinamas vaisių miestu, nes yra vaismedžių laukų apsuptytas. Miestui plečiantis, reikėjo iškirsti didelius plotus vaismedžių, bet derlingų vaismedžių sodų ir dabar yra miesto ribose, ir jie puošia miestą, ypač pavasarį medžių žydėjimo metu ir rudenį, kai jau vaisiai nuoksta. Kaip tik šiais metais per 17-tąją Kanados Lietuvių dieną St. Catharines bus pasipuošęs vynuogių ir kitų vaismedžių derliumi.

St. Catharines yra per šimtą tūkstančių gyventojų. Didžioji tautinė grupė yra ukrainiečiai. Jų esama apie septyni tūkstančiai. Su jais lietuviai palaiko artimus ryšius. Lietuvių St. Catharines yra apie šimtas šeimų.

Šiais metais kaip tik šioje gražioje, mažoje, bet veiklioje lietuvių kolonijoje ir vyksta 17-ji Kanados Lietuvių diena ir II-rasis Kanados Jaunimo kongresas. Jaunimo kongreso ruošia rūpinasi komitetas, sudarytas iš Kanados jaunų veikėjų, vadovaujant G. Breichmanui iš Hamiltono.

Tokiai didelei ir plataus masto šventei — Lietuvių dienai ir II Kanados jaunimo kongresui — suruošti bus reikalinga daug darbo ir lėšų. Be abejo, mažoje lietuvių kolonijoje vykstant dideliems renginiams, daug kam tenka dirbti už kelis.

Kaip jau buvo skelbta, K.L. diena ir II Jaunimo kongresas bus spalio 8, 9 ir 10 dienomis.

Apie Jaunimo kongreso programą informaciją suteiks kongresui ruošti komitetas. 17-sios K.L. dienos programą atliks Kanados Lietuvių jaunimas, o jo bus apie 300. Be to, bus suorganizuota tautinė paroda St. Catharines muziejuje. Paroda bus atidaryta prieš Lietuvų dieną ir veiks dar po jos. Po pamaldų numatomas viešas žygis ir vainiko padėjimas prie žuvusiems už laisvę paminklo. Apie žygių ve-

liau bus pranešta plačiau. Tokios didelės šventės dar nebuvo Niagaros pusiasalyje. Visi iš Kanados ir Amerikos iš anksto ruoškitės dalyvauti pirmą kartą tokioje šventėje St. Catharines mieste.

Inf.

PASAULINIS SKAUTŲ
SĄSKRYDIS JAPONIJOJ

V. s. Petras Molis, Lietuvių skautų brolijos vyriausias skautininkas, iš 13-sios Pasaulinės skautų jamboree tolimosios Japonijos siūnia linkėjimus skautams ir skautėms ir visiem lietuviams, primindamas, kad lietuvių skautai ten garbingai ir gražiai atstovauja ne tik lietuviams skautams, bet ir Lietuvai. Pastovyklėje, kur stovyklauja s. V. Jokubaitis su sūnumi iš Clevelando, plevėsuoja aukštai iškelta ir lietuviškoji trispalvė.

V. s. P. Molis su malonumu pažymi, jog šiam specialiam tikslui naujai paruošto informacinio leidinio nusiųžti keli šimtai egzempliorių ypač gerai praverė, susipažįstant su Pasaulinės skautų konferencijos delegatais ir juos informuojant apie Lietuvos ir lietuvių skautų padėtį. (Leidinyne netrukus bus pradėtas platinti ir Amerikoje).

Vykdamas lankyti lietuvių skautų vienetų Australijoje, P. Molis dar sustos Maniloje, kur vizituos Filipinų skautus ir bus jų globojamas, kaip oficialiai kvieistas svečias.

Nors jamborees metu dvi dienas siautės taifūnas patį jamborees palapinių miestą buvo gerokai apgrioves, tačiau stovyklos ir jos nuotakos nesuardė. V. s. Molis savo kelionę laiko sėkminga ir naudinga tolimesnei lietuviškosios skautijos gerovei.

Šalia 21.000 stovyklaujančių skautų ir vadovų, pastovyklinės Pasaulinės skautų konferencijos tikslu prie jamborees iš 60 valstybių buvo apsigyvenę 400 rinktininių atstovų tarp kurių ir mūsų vyriausiojo skautininko veikla daugiausia reiškesi. Jis ten yra vienas iš oficialių amerikiečių skautų globojamų svečių, apgyvendintų delegatams skirtame viešbutyje.

jam. f. sk.

LATVIJOJE LATVIAI JAU BEVEIK MAŽUMA

Iš visų Pabaltijo valstybių Latvija jau labiausiai surisinta.

Pagal Latvijos 1935 m. gyventojų surašymą, Latvijoje latvių buvo 1,473,000, arba 77% visų gyventojų. Pagal 1959 m. surašymą jų jau buvo 1,298,000, arba 62% visų gyventojų. Praeity metų pradžioje vykdytas gyventojų surašymas parodė, kad latvių skaičius kiek pakilo, jų surašyta 1,342,000, bet jie jau besudarė tik 56.8% visų gyventojų. Tai, gi, per 35 metus latvių skaičius jų tėvynėje sumažėjo apie penktadaliu, rusams kolonizuojant Latviją, sumažėjo jų procentas visų gyventojų atžvilgiu, ir, jei niekas nepasikeis, galima prileisti, kad kitas gyventojų surašymas po 10 metų parodys, kad latviai Latvijoje jau besudaro mažumą gyventojų.

O rusų jau 705.000

Už tai rusų skaičius smarkiai auga. Nepriklausomoje Latvijoje, 1935 m. gyventojų surašymo duomenimis, rusų buvo 207,000, arba 10.6%, o 1970 m. surašymas rodo, jų jau esant 705,000, arba 29.8% visų gyventojų.

Be rusų, Latvijoje, kaip ir Lietuvoje bei Estijoje, didėja ir kitų slavų (ėdu, ukrainiečių) kolonistų skaičius. Jų jau yra 317,000, arba 13.4%.

88,000 latvių už Latvijos
ribų

1970 m. surašymo duomenimis, 88,000 latvių gyvena išsklaidytų Sovietų Sąjungoje už Latvijos ribų.

Tautinis susipratimas
tebėra stiprus

Idomus bruožas — pasisakymai dėl latvių ir rusų kalbų mokėjimo. Pagal 1970 metų gyventojų surašymo duomenis, 98.1% latvių pasisakė savo gimtąja kalba laiką latvių kalbą ir tik 45.3% nurodė laisvai kalbą ir rusų kalbą. Tai liudija latvių ir tautinės nuotraikas. Juk apie 50% Latvijos gyventojų yra ne daugiau kaip 34 metų amžiaus, atseit, negali prisiminti nepriklausomos Latvijos laikų ir yra priversti rusų kalbos mokytis mokyklose. Be to, 62% gyventojų gyvena miestuose ir tik 38% kaimuose.

PIGI, BET VERTINGA
DOVANA

Tai H. Tautvaišienės išgyvenimų vergų stovykloje Sibire aprašymas anglų kalba "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra", 112 psl., kaina \$1.75.

AR TURITE NAUJAUSIĄ JĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelė?

Tai Pulgio Andriūso, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkaltėta kūryba. Šią plokštelę dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

Krašte latviai visomis priemonėmis stengiasi priešintis Maskvoje gerai suplanuotam Latvijos surusimui.

MINĖS S. KUDIRKOS
BĖGIMO SUKAKTĮ

ALTos pirmininkas dr. K. Bobelis susitarė su Karių Ramovės pirmininku prof. St. Dirmantu Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą sujungti su Simo Kudirkos bėgimo į laisvę suaktyvinti.

CONCORD, N. H.

Mirė J. Kasperonis

Miesto ligoninėje mirė ilgai sirgęs John P. Kasperonis, 68 m. amž. Velionis buvo gimęs Luzerne, Pa., pastutiniuosius 25 metus gyveno Concorde. Prieš išeidamas į pensiją 1966 m., jis buvo Concordo valstijos žeminių viršininko pavaduotojas.

Palaidotas rugpjūčio 18 d. Blossom Hill kapinėse. Liko liūdentys žmona Florence, du sūnūs, podukra ir dvi seserys.

AKTORĖ RŪTA LEE

The Boston Globe bendradarbė Percy Shain rašo, kad aplankiusi aktorę Rūtą Lee filmų gamintojo Tony Barret įstaigoje. Rūta vaidina "Mod Squad" filme žinomo automobilio pardavėjo žmonos vaidmenį. Laikraštininkė rado Rūtą besirenkančią drabužius minėtai rolei. Savo garderobe ji turinti 50 vakarinių ir gal 150 dieniinių suknelių. Ji jas perdirbinėjanti pagal reikalą.

Rūta papasakojusi laikraštininkei, kiek ji vargo turėjusi, kol iš Lietuvos išsikvietusi savo senelę ir tetą. Tai trukę 5 metus.

"Mano teta yra našlė. Ji vadinas Antosė Straznickienė. Dabar ji dirba Bostone (Dorchester) restorane, vadovauja virtuvei, ir taip gerai susitvarkė, kad planuoja vykti į Lietuvą savo vaikų aplankyti", aiškinusi Rūta.

LABAI IDOMŲ
ATSIMINIMAI

MES VALDYSIM PASAULĮ, parašė L. Dovydenas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

GRĮŽIMAS Į LAISVĘ, Stefanijos Rūkienės atsiminimų II-sis tomas, kaina kietais viršeliais \$6.00. Prisiminimų fragmentai, parašė Kazys Musteikis, 126 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.15.

AR TURITE NAUJAUSIĄ JĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelė?

Tai Pulgio Andriūso, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkaltėta kūryba. Šią plokštelę dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

LIETUVOS VYČIO PEDSAKAIŠ, Juozo Strolios įdomūs 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl. kaina \$2.00.

KONTRŽVAIGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSĖDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskis, 273 psl. kaina \$3.

DIENOJANT, Kipro Biemo, 464 psl., kaina \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina \$3.50.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, Petronėlės Liūdžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapiai, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

KĄ LAUMES LEMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl.

VYSKUPO P. BUČIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

DANGUS DEPESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Lietuviai — nugalėtojai mene, sporte

Šią vasarą visa eilė lietuvių pasižymėjo meno srity ir sporte ne tik Lietuvoje, bet ir Maskvoje bei Vakarų pasaulio kraštuose — Madride, Italijoje ir JAV-se. Tie pasižymėjimai buvo: Lietuvoje — Vilniuje š. m. birželio 17 d. atidarytame Sovietų Sąjungos M. Glinkos vokalistų penktame konkurse dalyvavo šeši lietuviai dainininkai: Vidutis Bakis, Genovaitė Jasūnaitė, Monika Danguolė Juodikaitytė, Giedrė Marija Kaukaitė, Regina Maciūtė ir Juozas Malikonis.

Pirmąją premiją laimėjo lietuvių Giedrė Kaukaitė (g. 1943 m.). Tai mezzosopranas, kurioje, pagal kritikus, — harmoningai susiliejusi aukštos klasės dainininkės ir aktorės reikalingi komponentai.

Pažymėtina, kad iš šešių lietuvių dainininkų penki buvo perėję į konkurso II turą.

Birželio mėn. Vilniaus "Varpo" choras laimėjo pirmąją vietą tarptautiniame konkurse Italijoje, vėliau dalyvavo Anglijoje. Lango len mieste, tarptautiniame chorų konkurse. Choro vadovauja Adolfas Krogėtas.

Sporte lietuviai pasižymėjo Madride, Berkeley, JAV, ir Maskvos vad. Tautų sportakiadoje.

Madride vykusiose Europos bokso pirmenybėse birželio 19 d. finalinėse rungtynėse dėl čempionų vardą laimėjo ir Europos čempionu tapo kaunietis boksininkas Juozas Juocevičius.

Jis nugalėjo rumunų boksininką A. Nastase. Šalia Juocevičiaus finalinėse varžybose dar rungsis trys sovietų boksininkai iš Maskvos, Volgogrado ir Orenburgo.

Lietuviai, būdami priversti atstovauti Sovietų Sąjungai, tokiose pirmenybėse dalyvauja nuo 1953 m. ir beveik visuomet yra laimėję. 1953 ir 1955 m. čempionu buvo kaunietis A. Šocikas, 1955 m. pirmenybėse dalyvavo kaunietis R. Murauskas. Vėliau čempiono vardą buvo iškovojęs A. Šocikas auklėtinis Ricardas Tamulis (1961, 1963 ir 1965 m.). Dar daugiau sėkmės turėjo vilnietis Danas Pozniakas: 1963 m. jis buvo gavęs sidabro medali, gi 1965, 1967 ir 1969 m. — aukso medalius.

Liepos mėn. pradžioje Berkeley, Kalifornijoje, įvykusiose JAV-Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos varžybose (jos baigėsi lygiomis: 186:186), dalyvavę lietuviai, pasizymėjo keturi lietuviai: 3.000 metrų kliūtiname bėgime pirmąją vietą laimėjo lietuvis Romualdas Bitė, šokime į aukštį trečiąją vietą laimėjo Kęstutis Šapka, rutulio stūmimo Rimantas Plungė buvo ketvirtas, gi moterų varžybose 800 metrų bėgime pirmąją vietą laimėjo lietuvių Nijolė Sabaitė.

Liepos 16 d. Maskvoje buvo atidaryta penktoji Sovietų S-gos tautų sportakiada, kurioje buvo apie 10.000 dalyvių. Numatoma, kad geriausiai pasirodė atletai dalyvaus kitų metų vasarą Muenchene įvykstančiose olimpinėse žaidynėse.

Lietuviai varžėsi įvairiose sporto šakose. Jau pirmąją dieną 10 km bėgime lietuvis uteniškis Petras Simonėlis prasižėrė antruoju (jo laikas buvo 28 min. 41.8 sek.). 3.000 metrų kliūtiname bėgime R. Bitė buvo antruoju. Į finalines varžybas pateko N. Sabaitė 800 m. bėgime ir K. Šapka, įveikęs 208 cm aukštį. V. Kairys laimėjo bronzos medalį savignyos imtynėse. Baidarių ir kanojų varžybose 5 Lietuvos valstybės pateko į pusfinalį.

Spartakiadai prasidėjus, baigėsi kelių dienų krepšinininkų kovos. Lietuviams jos buvo nesėkmingos: iš Lietuvos atvykę Maskvon krepšinininkai nelaimėjo nei vienos pirmųjų vietų.

Lietuviai prie Komos upės

Sovietų Rusijos gilumoje, prie Komos upės, rengiamasi pastatyti didelį pramonės centrą, sulaukti iki 200.000 gyventojų. Čia numatomi gaminti dizeliniai sunkvežimiai, talkininkaujant "kapitalistinei Amerikai". Dabar į Naberežnyje Čelni miestelį jau telkiami komjaunuoliai iš visos Sovietijos.

Komj. Tiesa birželio 26 d. skelbė, kad laukiama ir Lietuvos komjaunuolių. Iš Lietuvos į Komos upės pakraščius jau išvyko kelios lietuvių jaunųjų grupės. Liepos mėn. pradžioje lietuvių ten "trijūsė" apie 60. Dabar jie stato miestą, vėliau gamins sunkvežimius. Jie gauna 76 rb. stipendijos, ir juos iš anksto ramina, kad nenusimintų, nes per keletą mėnesių jie būsią mūrininkai, betonotojai, buldozerininkai, vairuotojai.

Susitikimas su broliais Mekais

Literatūra ir Menas rugpjūčio 14 d. rašo: "Gausiai susirinkę sostinės kūrybinės inteligentijos atstovai LTSR Kompozitorių sąjungos rūmuose susitiko su Lietuvoje viešintais Amerikos lietuvių kūrybiniais darbuotojais Adolfu ir Jonu Mekais. Jonas Mekas, kurio poezijos rinktinę netrukus išleis "Vagos" leidykla, paskaitė savo eilėraščių, pasidalino viešnagės išpuoliais, papasakojo apie savo kūrybinę veiklą. Adolfas Mekas supažindino susirinkusius su savo prozinės kūryba. A. Mekas žmona Pao-la, žinoma italų kilmės amerikietis dainininkė, padainavo keletą dainų. Susitikimas praėjo jaukiai ir nuosirdžiai."

V. Mikėnas Lenkijoj tarptautiniame šachmatininkų turnyre, atstovavo Sovietų S-gai ir laimėjo pirmąją vietą.

Kamerinis orkestras vyks į Lenkiją

Lietuvos filharmonijos kamerinis orkestras, kuriam vadovauja respublikinės premijos laureatas Saulius Sondeckis, rugsėjo 18 d. išvyks į Varšuvą, kur dalyvaus Varšuvos rudens festivalio programoje. Po festivalio koncertuos kituose Lenkijos miestuose ir Vilnių grįš spalio 2 d.

Šv. Mykolo bažnyčia — muziejus

"Tiesa" liepos 13 d. informavo, kad Vilniaus šv. Mykolo bažnyčia, 17 a. statybos paminklas, numatyta paversti vilniškio Istorijos-etnografijos muziejaus filialu. Joje žadama kaupti senos graviūros, piešiniai, brėžiniai, planai, taip pat statybinių medžiagų pavyzdžiai, visa tai, kas pasakoja apie Lietuvos statybos ir architektūros istoriją, pažangą. Bus rengiamos ir parodos.

Mirė atėjūnas E. Bulko

Rugpjūčio 2 d. Vilniuje mirė Vilniaus miesto antrosios internatinės mokyklos direktorius Eduardas Bulko, gimęs 1922 m. Tomske (Sibire). Lietuvoje pradėjęs dirbti tik 1946 m. pirma partijos aparate, o vėliau pedagoginį darbą.

Filosofijos daktaras

Vilniaus universiteto filosofijos ir ateizmo katedros vedėjas J. Barzdaitis apgynė disertaciją tema "Ateistinė mintis Lietuvoje XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje" ir gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Apdovanoti ordinais

Spalio revoliucijos ordinu apdovanoti Dailininkų s-gos pirm. J. Kuzminskas ir dailės inst. rektorius V. Mackevičius.

Darbo raud. žvaigždės ordinas įteiktas rašytojui Justinui Marcinkevičiui, valst. akademiniui teatro vyr. režisieriui H. Vancevičiui. Vilniaus rusų dramos teatro aktorėi J. Malvinai.

Garbės ženklo ordinu apdovanoti Dailės inst. docentas J. Balčikonis, Kauno M. K. Čiurlonio dailės muziejaus direktorius P. Staukus ir Revoliucijos muziejaus direktorius I. Svarcas.

NUKENTĖJUSIEMS NUO NACIŲ

LB socialinis klubas gavo Visų visu nacių nukentėjusių komiteto pirmininko pasiūlymą apie kompensacijų bylą eiga. Reikalai esą blogi, nes gydytojų komisijos labai nepalankiai nukentėjusio intereso tikrina sveikatą. Reikia būti netekusiam bent 25% darbingumo.

Spalio mėn. Frankfurte bus visu nukentėjusių tautų organizacijų konferencija. Komiteto pirmininkas denkas Odobny (vicepirm. yra lietuvis dipl. teis. J. Kairys) prašo atsiųsti pasiūlymų.

Klubas patarnauja tikrai nariams. Nario mokestis — tik \$1.00. Adresas: Lithuanian Social Club, 3548 So. Emerald Ave, Chicago, Ill. 60609. Telefonas: LA 3-1387. Skambinti po 6 valandos vakaro.

Klubo valdyba

BRONYS SAVUKYNAS

Apie mūsų vardus

(Tęsinys)

Mūsų dirbtiniai vardai yra labai nevienodos kilmės ir vertės. Tai mitologiniai vardai, padaryti iš senovės lietuvių dievybių ar dvasių vardų (Gabija, Jūratė, Laima, Zemyna), taip pat iš tariamų mitologinių būtybių vardų, išgalvotų IX a. istorikų romantikų (Milda, plg. vokiečių vardą Milda; Nijolė (?)...).

Literatūriniai vardai, padaryti rašytojų arba jų paimti iš dabar nežinomų šaltinių, išpopuliarinti grožinės literatūros, pvz., Gražina (Adomo Mickevičiaus), Vyto ar Vyto (I. Kraševskio). Grožvyda ir Daiva (Vydo), Kunotas, Šarūnas (Vincio Krėvės).

Vietovardiniai ir tautovardiniai vardai (tokių būta ir senajame indoeuropiečių vadyne) yra padaryti iš upių, ežerų ir kitokių vietovardžių (Deimena, Gailintas, Neringa, Stangė, Švalia, Venta, Vilnius) arba iš senųjų baltų gėčių ar sričių vardų (Aistis, Aistė, Jotvingas, Jotvingė, Galindas, Galindė, Notangas, Skalvė). Jie taip pat yra skambūs ir prasmingi, turi istorinį konceptą.

Nemaža dirbtinių vardų padaryta kalbininkų senųjų baltų vardų pavyzdžiu. Čia priklauso daugelis moteriškų vardų, padarytų iš vyriškų su pakeistu kamiengaliu, pvz., Mingailė, Algirdė, Kęstutė, Vytautė... Šitokie vardai, nors istorinių šaltinių ir nepaliudyti, gali būti laikomi eventualiai realiais, gal būt, kitados egzistavusiais, nes žinoma, kad senieji lietuvių moterų vardai nuo vyriškų tesiskyrė galūne, o kartais kirčio vieta.

Dar vienas naujų vardų darybos būdas — tai dėmenų sankaita; pvz., iš senųjų vardų Tarvilas ir Tautmilas padaromi nauji Viltaras ir Miltautas. Taip padarytų yra vyriškų ir moteriškų vardų. Tokia daryba būdinga ir seniesiems baltų vardams (plg. Gitautas ir Tautginas).

Iš senojo baltų vadyno studijų aišku, kad šalia dvikamienų vardų būta ir tų pačių kamienų vienkamienų, pvz., iš Tautvydo — Tautas arba Taučius ir Vydas. Vadinasi, iš vienkamienų vardų galėtų būti tiek, kiek yra dvikamienų vardų atskirų dėmenų (apie 200). Jų istorinis realumas taip pat visai įmanomas.

Be to, iš vienkamienų vardų dar galima darytis priešaginių vedinių, pvz., iš Kęstauto — Kęstas, Tautas, o iš pastarųjų — Kęstutis, Tautenis.

Visi šitie, specialistų iš senųjų vardų vienu ar kitu būdu padaryti vardai visiškai pritampa ir reikšme, ir daryba prie senojo baltų vadyno ir todėl laikytini normaliais dariniais.

Dirbtinių vardų yra pasidarę ir kalendorininkai arba patys tėvai. Tai dažniausiai nenatūralūs tikriniai dariniai, kurie ėmė plisti sykiu su atgaivintais senaisiais lietuvių vardais XX a. pradžioje; ypač daug darytasi moteriškų vardų, nes iš istorijos šaltinių jų buvo žinoma vos keli (Birutė, Rimgaila, Rimgailė ar Ringailė...). Nemaža tokių vardų, išplatintų kalendorių, jau yra labai paplitę, įgiję pilietybės teises ir vardo tradiciją, pvz., Audrė, Audronė, Augius, Daina, Dainė, Dainius, Dainora, Rasa, Rytė, Rytis.

Atskirai reikia paminėti vardus verstinius, išsiverstus daugiausia iš lotyniškųjų: Aukšė iš Aurelia, Danguolė iš Coalestina, Giedrė iš Skaistė iš Clara, Laimutis ir Laimis iš Felix, ir kt. Tokių verstinių vardų yra paskleides ir J. Tumas-Vaižgantas.

Deja, daugelis seniau kalendorių populiarių vardų nerodo nei jų autorių skonio, nei gali padaryti laimingus vaikus, jais pavadintus.

Štai tirada tokių "vardų", kalendorių teiktų 1935-1943 m ir dar pokario metais: Agna, Auglis, Avietė, Bradona, Dūdutis, Dūlūna, Dūlūnas, Gegutė, Kiežgaila, Miklausis, Lakšutė, Nemiga, Pūtėjas, Putėnė, Rūškalis, Ritonė, Sruotis, Šventaragis, Sluoksnė, Ūgis, Viksvė, Ūmedė, Varguolė, Varpis, Virmėgė, Uogelė, Žalvyris, Žembris, Žvangutė, Zvingis.

Atsisakius šitokių ir panašių "kūrinių", tradiciniame mūsų vadyne turėtų likti visų kitų jau minėtų tipų dirbtiniai vardai, nes jie yra plačiai paplitę ir jau turi savo tradiciją.

Vardų "gamybos" mada pastaruoju metu smarkiai plinta (dirbtinių vardų gausumu mes, ko gero, užimtumėm pirmą vietą Europoje). Ji apima ir tuos gyventojų sluoksnius, kurie mažiausiai turi nuovokos apie vardus, ir tas jau rimtai gresia mūsų tradiciniam vadynei. Atsirado reikalas normuoti visuomenės vardų parinkimo skoni ir įvardijimo tradicijas. Žinoma, vardų mados yra ir bus, ir daug kas jų vaikysis. Tik tokios mados turi būti kiek įmanoma blaiviau priimamos. Jeigu jau rūpinamasi drabužių madų kultūra, tai tuo labiau rūpesčio verti vardai, atspindintys tautos dvasinę kultūrą. Juk vardas ne kepurė, bet kada jo nepakeisi.

(Bus daugiau)

Knygos jaunimni

SAUNUS PENKETUKAS, premijuota, gražiai išleista apysaka, tinka mokykliniam jaunimui, parašė J. Švaistas, kaina \$3.

NARDŽIO PULKAS, apsakymėliai, parašė Balė Vaivorytė, 157 psl. kaina \$2.00.

BALTASIS STUMBRAS, premijuota apysaka, parašė Gintarė Ivaškienė, 133 psl., kaina \$3.60.

GINTARĖLĖ, J. Narūnės iliustruota pasaka, 24 psl. kaina \$1.10. Pati anglų kalba, ..\$1.

GINTARO TAKAIS, J. Narūnės eilėraščiai, daug iliustracijų, 64 psl., kaina \$1.80.

ŽAIŽARAS, D. Čibo pasaka mažiesiems, teisybė didele. Ados Sutkuvienės iliustracijos, 21 puslapis, kaina \$1.50.

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl. kaina \$1.80.

KREGŽDUTĖ, I dalis (vadovėlis), parašė A. Rinkūnas, 119 psl., kaina \$2.75.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Skaidrytė, Balės Vaivorytės 5 scenos vaizdeliai, kaina \$2.

Diena prie ežero, Aloyzo Barono eilėščiai mūsų mažiesiems, Nijolės Vedegytės-Palubinskienės iliustracijos, 40 psl., kaina \$3.00.

TEVISKELE AS REGIU, Imsrys, 40 psl., kaina \$1.10. Eilėraščiai, parašė Pranas

Gedimino sapnas ir Neriniga, eiliuotos pasakos ir legendos, parašė Jonas Valaitis, kaina \$2.25.

Jonukas keliauja, pasaka, pagal Kanapnickienę parašė Jonas Valaitis, kaina \$1.50.

Laumė Daumė, eiliuota pasaka vaikams, gausiai iliustruota, parašė Stasė Petersonienė, 63 psl., kaina \$4.00.

Imkit ir skaitykit!

LIETUVOS ISTORIJA VI-ji laida, parašė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, keli žemėlapiai, tvirtai įrišta. Kaina \$6. Knyga ne tik geras vadovėlis mokiniams, bet ją su idomu skaitys ir suaugusieji.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5. RASTAI — STRAIPSNIAI

ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00

Juozas Kralikauskas, TIT-NAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 pusl., kaina \$2.50.

VYNUOGĖS IR KAKTU. SAI. Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

LIETUVIAIS ESAME MES GIME, lietuvių dainynas, 100 dainų su gaidom dainavimui ir pianinui, sudarė Juozas Žilevičius, kaina \$4.50.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kieti viršeliai, kaina \$3.50

ZVILGSNIS Į PRAEITĮ, K. Zuko, 476 psl., kaina \$5

POPULAR LITHUANIAN RECIPES, parašė Juzė Daužvardienė, kaina \$2.50.

LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA, II omas, redagavo Bernardas Brazdžionis ir Benys Babauskas, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašytojų kūrybos pavyzdžiai.

PATARIAMA ĮSIGYTI

šias K. Barėno knygas:

Tuboto gaidžio metai, premijuotas romanas, 438 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75.

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50.

Geris žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30.000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Šlapoberskis, apie 27.000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai angliškai žodynas, Viliaus Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30.000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Testamentai

Išgykite teisininko P. Šulo parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Imkit ir skaitykit knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Išgykite

ką tik išėjusią

Jurgio Glaudos knygą

Simas

Joje beletristine forma parašyta Simo Kudirkos tragedija Vigilant laive. Tos knygos kaina 3.00. Ją galite gauti ir Keleivio administracijoje.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Ar žinai, Maiki, ko aš norėčiau?

— Gal naujos uniformos?

— Ne. Aš norėčiau nusiskirti mėnulį.

— Kokiais sumetimais?

— Norėčiau pažiūrėti į jodymybių.

— Tokių "jodymybių" gali pamatyti ir Amerikos dykumose, tėve. Gal girdėjai apie "Mirties Kloną", nusidriekusį apie 130 mylių tarp Nevados ir Kalifornijos. Tai daug arčiau negu mėnulis. Ir daug patogesnė aplinka, nes nereikia nešiotis didelės kuprinės su deguonių. O pamatysi beveik tokią pat tūtumą, kaip ir mėnulyje.

— Nu, tai neatrodo, kad čia būtų labai įdomu.

— O kokios jodymės mėnulyje?

— Turbūt, yra kas pažiūrėti, Maiki, ba dabar sugrįžę iš mėnulio Amerikos astronautai sako, kad tenai pašėlusiai įdomu. Sako, nors kelionė biškį kaštavo, ale ji buvo verta kiekvieno išleist cento.

— Iš trijų sugrįžusių astronautų, tėve, tik tai vienas taip pasakė. Ir gali būti, kad šita jo pasaka buvo jam surežisuota.

— O ką tai reiškia?

— Tai reiškia, jog jis galėjo būti pamokytas taip sakyti, kad valdžios kritikai tylėtų ir nesakytų, jog mėnulio kelionės valdžia be reikalo eikvoja pinigus, kuriuos piliečiai sudeda mokesčiais tik būtinoms valstybės reikalsams.

— Kodėl tu taip mislini?

— Tėve, aš ne "mislinu", o taip galvoju — galvoju taip dėl to, kad kiti astronautai, kurie jau matė mėnulį, nesidžiaugė savo kelione. Kai kurie jų tuojau resignavo iš to projekto ir atsisakė daugiau skristi, nes kelionė labai varginga ir pavojinga, o praktiškos naudos iš jos nėra. Tėvas, turbūt, jau žinai, kad trys rusų astronautai sugrįžo iš erdvių kelionės jau nebegyvi. Jų deguonies atsarga išsibaigė, ir jie mirė savo erdvėlaivį. Ir

trys Amerikos astronautai, kurie dabar sugrįžo iš mėnulio, sugrįžo palaužta sveikata ir per dvi savaites negalėjo atsigręžti. Gal serga ir dabar, kai mudu čia kalbamės. Valdžia nenori, kad laikraščiai daug apie tai rašytų.

— Ale rašo, Maiki, kad dabar siųs erdvėlaivį į Marsą mėnuli, tik jau be astronautų.

— Ne, tėve, ne į mėnulį, nes Marsas nėra mėnulis: jis yra planeta.

— O koks čia skirtumas?

— Skirtumas tarp planetos ir mėnulio yra didelis, tėve. Planeta yra saulės duklė, atspalidavusi jos dalis ir aplink ją sukasi. O mėnulis yra planetos sūnus, nuo jos atsiskyręs ir aplink ją sukasi. Mūsų šioje planetoje žemėje turi vieną sūnų mėnulį, o Marsas turi du. Kitos planetos turi dar daugiau mėnulių: pavyzdžiui, Jupiteris turi 9, o Saturnas — 10.

— O kiek tų planetų yra iš viso, Maiki?

— Ligi šiol, tėve, astronomai yra atpažinę 9 planetas, kurios priklauso saulinei šeimynai. Arčiausia prie saulės yra jauniausias jos sūnus Merkurys, o toliausia nuo jos — Plutonas. Amerikos astronomas Lowellio observatorijoje pastebėjo jį 1930 metais. Anksčiau jis nebuvo astronomijai žinomas.

— O kaip jos didelės, tos planetos? Ar visos kaip mūsų žemėlė?

— Ne, tėve, kiekviena kitokio dydžio. Merkurys yra pats mažiausias, o Jupiteris — pats didžiausias.

— O kaip didelė mūsų žemė?

— Jos skersmuo, tai yra tiesi linija per vidurį, nuo vieno šono ligi kito, yra 7,927 mylios.

— Tai katrai didesnis: Marsas ar Žemė?

— — Marso skersmuo — 4,216 mylių. Tėvas, turbūt, neskaitė šių metų "Keleivio" kalendoriaus, jeigu

šių dalykų nežinai. Antrame jo puslapy saulės sistema parodyta kaip ant delno. Yra ir daugiau įdomių dalykų. Pavyzdžiui, ką parodė nuo mėnulio atvežti akmenys; Revoliucija popiežiaus imperijoj; Kaip atsirado pirmasis lietuviškas kalendorius; Kas yra tas Pentagonas, ir daug daug kitų informacijų. Patarčiau nusipirkti, nes "Keleivio" administracija dar turi keletą egzempliorių.

— Tai užfundyk man vieną. Man kiti paskaitys. O dabar pasakyk man apie Marsą daugiau.

— Marsas, tėve, seniai traukia žmonių smalsumą, nes vakarais jis šviečia kaip rausva žvaigždė. Dar 1877 metais italų astronomas Schiaparelli paskelbė, kad, žiūrėdamas pro žiuroną, jis pastebėjęs tos planetos paviršiuje kažkokių tiesių linijų, einančių nuo jos asigalių ligi pusiaujo. Jis pavadino jas itališkai **canalia**, kas reiškia griovius arba kanalus. Apie 20 metų vėliau amerikiečių astronomas Pickering paskelbė kitą dalyką apie Marsą. Jis pastebėjęs tenai apskritą vietą, kur tie kanalai susitinka, ir pavadino ją oazės vardu. Bet kitas amerikiečių astronomas Percival Lowell vėliau paskelbė dar įdomesnį dalyką. Pagal jį, Marsas esąs apgyventas labai aukštai pažengusių gyventojų, kurie tais kanalais atveda nuo Marso asigalių vandenį pusiaujo dykumoms drėkinti ir augmenijai auginti. Tai buvo tiek intriguojanti teorija, kad mokslininkai pasakė rašytojai pradėti kurti visokių fantazijų apie Marso gyventojus. Anglų rašytojas H. G. Wells parašė romaną "War of the Worlds" (Pasaulių karas). Kiti tą kūrinių sudramatizavo ir 1938 metais paskelbė radijo bangomis, kad marsiečiai užpuolė mūsų planetą, New Yorkas esąs jau subombarduotas ir kiti miestai sprogdinami, mirai griūva, gaisrai viską šluoja vienu žodžiu — "svieto pabaiga". Ir Amerika tikrai nusigando. Tačiau radijas greitai paskelbė, kad tai buvo tik suvaidinta fantazija.

— Sakyk, sakyk daugiau, Maiki, ba ir aš buvau nusigandęs, ale buvau jau pamiršęs apie tai.

— Apie Marsą yra daug kas pasakyti, tėve, bet paliksim tai kitam kartui.

— Olrait, Maiki, tebūna, kaip tu sakai.

VADAS — KYŠININKAS

Hudsono, N. J., apskrities demokratų partijos vadas Kenny kartu su buvusiu North Berger majoru prisiekusiųjų teismo posėdininku apkaltintas prievarta reikalavęs iš rangovų kyšių. Spėjama, kad Kenny gėgė tai gavo apie \$400.000 kyšių.

Neseniai už panašius darbus buvo nuteistas 15 metų kalėti buv. Jersey City majoras Whelan.

PARTIJŲ KONVENCIJOS

Demokratų partijos konvencija prezidento kandidatui išrinkti bus 1972 m. liepos 10-13 dienomis Miami Beach, Fla., o respublikonų — rugpjūčio 21-24 dienomis San Diego, Cal.

Netvarka akis bado, bet nuo jos dar niekas neapako.

Romos katalikų kunigų krizė

Vadinamieji modernieji laikai, skelbdami naujas idėjas, perversdami senąsias mokslo, meno, politikos ir net dorovės vertybes ir kurdami naujas gyvenimo sąlygas, aštriai palietė ir iki šiol ilgus šimtmečius tvirtai besilaikiusią senų tradicijų Romos Katalikų Bažnyčią. Iš kito reikalo ne tik Bažnyčios vidaus santvarkos, kurių administracinių reformų, bet ir būtinumas persvarstyti palyginamai esminius principus.

Vienas tokių iškilusių gana karštų klausimų yra ir kunigų celibatas, paremtas bene 900 metų Bažnyčios įstatymu. Jį iškelė patys kunigai, vis stipriau reikalaudami šioje srityje palengvinti ar net visiškai dvasininkams draudimo tuoktis panaikinimo, nes toks draudimas nėra kokia tikėjimo dogma, o tik senas administracinis potvarkis. Deja, popiežius Paulius VI ir jo konservatyvūs rėmėjai užsispyrę nedaryti čia nuolaidų, ir to pasekoje išsivystė aiškiai regima dvasininkijos krizė. Kunigai pradėjo salintis iš dvasininkų luomo. Šiandien tą krizę ne tik pripažįsta, bet ir statistikos duomenimis patvirtina paties Vatikano atitinkamos įstaigos.

Štai Vatikano studijų centras praneša, kad 1964 m. oficialiai buvo leista pasitraukti iš kunigų luomo 559 kunigams, 1968 m. — jau 1,906, o per pirmuosius tris 1969 m. mėnesius — net 1,142. Spėjama, kad per kitus penkerius metus su Vatikano sutikimu iš savo pareigų pasitrauks apie 20,700 kunigų. Tai sudaro 3% visų pasaulio katalikų kunigų, neskaitytų tų, kurie kunigystę meta be jokio Vatikano sutikimo.

Dar mažiau paguodžiant, raizda pateikia San Francisco universiteto religinių-socialinių tyrimų instituto profesorius jėzuitas Eugene Schaller, atkreipdamas dėmesį į padėtį JAV-se. Jis skelbia, kad iš 37,272 JAV kunigų 1970 m. pasitraukė 1,578, kai 1965 m. tokių tebuvo tik 166. Gi iš viso dė, pabėgimų, mirties ar senatvės JAV katalikų Bažnyčia neteko 12,873 kunigų, kas tuo laikotarpiu teįstojo į kunigų luomą tik 9,176 nauji.

Vatikano sociologas Emilio Colagiovanni Milano katalikų laikraštyje "L'Avvenire" rašo, kad Olandijoje, kurios dvasininkai yra aštriam nutarime su Vatikano dėl celibato, iš kunigų luomo pasitraukė 5.9% visų to krašto dvasininkų, gi visoje Europoje 1.9%. Amerikos žemėje 2.3%. Bet krizė didina ne tik pasitraukusieji, bet ir labai didėjantis naujų kandidatų trūkumas.

1969 m. 85.5% metusių kunigystę pareiškė, kad jie pasitraukia dėl celibato. Apie 13% esą metų kunigystę "dėl susyvarusio tikėjimo". Vatikano raportas nenukrito šioje srityje ir didesnio pagerėjimo. Ypač didelis kunigų trūkumas jaučiamas Pietų Amerikos valstybėse, o apimamai pasuly 1 katalikų kunigui tenka 1,417 tikinčiųjų.

Atrodo, kad kunigų mažėjimo, o taip pat ir jo priežastį — celibato klausimą svarstys ir rugsėjo 30 d. čia susirenkantis tarptautinis R. Katalikų Vyskupų sinodas. Neabejotina, kad teks daryti kunigam kaikiurių nuolaidų. Gal celibatas visuotiniai ir nebus panaikintas, bet lengviau leidžiama kunigams tuoktis atskirais atvejais ir vedusiems toliau eiti savo pareigas, nes kaikiurių pakeitimų reikalingumą diktuoja tokia realybė, prieš kurią Vatikanas negali užsimerkti.

A. SOLŽENICINAS PROTESTUOJA

Nobelio premijos laureato Aleksandro Solženicino kūrinių Sovietų Sąjungoje uždrausti spausdinti. Jie ten slaptai platinami tikrai po grindžio spaudos leidėjų — Samizdato. Slaptoji policija seka kiekvieną šio rašytojo žingsnį, kontroliuoja jo laiškus, daug jų konfiskuoja, seka, kas rašytoją lanko, su kuo ir ką jis kalbasi telefonu ir jo bute įtaisė slapto mikrofonų.

Šiomis dienomis viešumon išėjo dar vienas Solženicino susidūrimas su enkavedistais.

Jis turi netoli Maskvos kuklų vasarnamį. I jį kažkokių reikalų nuykęs Solženicino draugas Gorlovas rado enkavedistus, bėdarančius krata. Gorlovas žinoma, pareiškė protestą, todėl enkavedistų buvo gerokai sumuštas. Ir Gorlovui dar buvo įsakta visą įvykį nutylėti, o jei ne — tai jam teksią labai apgailestauti.

Deja, tie policijos grasinimai Gorlovo nepaveikė, jis viską pasakė Solženiciniui, o šis pasiuntė griežtą protestą vidaus reikalų ministrui (jo nuorašą pačiam Kosyginui) ir paprasė kaltininkus nubausti, o jeigu to nebus padaryta, rašo Solženicinas, tai reikš, kad pats ministras — jų viršininkas — tuos enkavedistus siuntė.

Žinoma, sovietų valdžia galėtų su Solženicinu greitai susitvarkyti, pasiūsdama jį į darbo stovyklą ar psichiatrinę ligoninę, kaip su daugeliu kitų rašytojų pasielgė. Bet Solženicinas yra plačiai žinomas visame pasaulyje, ir toks jo sunaikinimas sukeltų visuose žemės kampuose didžiausius protestus. O sovietų vyriausybė, ypač dabar besistengianti rodyti besisąsantį veidą, tokio krūksmo nenori, todėl ir Solženiciną dar pakenčia. Jis dar neįkistas į sunkiųjų darbų stovyklą, bet užtat terorizuojamas visokiais būdais moraliskais.

KEISTA, BET FAKTAS

JAV vyriausybė tabako augintojams paremti per metus išleidžia 70 mil. dol. Kai ji šita sumą duoda viena ranka, tai kita ranka 5 milijonus dolerių išleidžia, aiškindama piliečiams cigarečių ir kitų tabako dirbinių žalą.

Primintina, kad senate už pasilpas tabako augintojams balsavo 72 senatoriai, o prieš tik 10.

Vidury — 28 metų amžiaus Nicolette-Milne Walker su tėvais Newporte, R.I., atvykusiais jos pasitikti. Ji viena 30 pėdų laiveliu iš Anglijos per 44 dienas perplaukė Atlanto vandenyną. Tai pirmoji moteris, įvykdžiusi tokį nepaprastą drąsos ir ištvermės reikalaujantį žygį.

ZMOGINA SOCIALIZMĄ

Londono The Times dienraštis rugpjūčio 2 d. David N. Bonavia iš Maskvos atsiųstame straipsnyje paskelbė žinių apie Lietuvą.

Esą, mažai tėra miestų, kur bažnyčios vaidintų tokį vaidmenį, kaip Vilniuje. Čia daug bažnyčių neturi dvasininkų. Lietuvių įstaigos, pagal Bonavia, net numato išleisti knygą anglų ir italų kalbomis apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje.

Toliau nurodoma, kad, turėdama siauresnį pajūrio ruožą ir labiau nutolusi nuo Leningrado, Lietuva, atrodo, strateginiu požiūriu Sovietų Sąjungai mažiau reikiama, negu Latvija ar Estija.

Tai gali būti ir priežastis, kad kraštas ne tiek surusintas, kaip du jo kaimynai. Esą, pasak Londono dienraščio bendradarbi Maskvoje, nestebina, kad lietuviai ir kiti pabaltiečiai yra "sauniai siekę sužmoginti socializmą". Įvairūs socialiniai ar ūkiniai eksperimentai, numatyti Sovietų Sąjungoje, pradedami vykdyti Baltijos valstybėse. "Gero skonio ir modernaus gyvenimo srityse jie teikia pavyzdį visam kraštui" — baigia The Times bendradarbis.

(E)

LENINAS IR SPAUDOS LAISVĖ

Leninas 1920 metais viešoj kalboj Maskvoje su jam būdingu begėdyskumu pareiškė:

"Kodėl reikia duoti žodžio ir spaudos laisvę? Kodėl vyriausybė, kuri tiki savo darbų teisingumu, turi leisti save kritikuoti? Ne, ji neleis opozicijos su mirtinų ginklų. Idėjose daug pavojingesnės, negu šaunamieji ginklai. Kodėl leisti bet kam nusipirkti rašomąją mašinėlę ir skleisti žalingas mintis, kad tuo būdu galėtų pakenkti valdžiai?"

Lenino nuomonės komunistai tebesilaiko ir šiandien: kur jie viešpatauja, ten nėra nei žodžio, nei spaudos laisvės.

Šia proga tenka pasakyti, kad žodžio ir spaudos laisvės klausimu su komunistais sutariančių yra ir tarpe tokių, kurie dedasi dideliais komunistų priešiniais. Ir jie tie pripažįsta teisę būti girdimi tik savai nuomonei. Vitos kitos yra nepakenčiamos ir, jei galima, draudžiamos.

Gaila, kad tokių "antikomunistinių" Lenino pasekėjų yra ir lietuvių tarpe. Jie irgi, jei turėtų galią, užčiauptų visus, ne jų žodžius ir mintis prasitariančius.

BŪKIME VISUOMET JAUNI. RYZTINGI IR KIE- TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šitą 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Ten visa JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istorija. Joje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo, aprašytas jos organizacijas, jos spaudą, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Kitos tokios knygos neturime.

KELEIVIO
prenumerata-gera
dovana

MOTERŲ SKYRIUS

JUOZAS TININIS

Nuskandintas žiedas

Stasė Vaškelytė apsisverkė, išgirdusi tą sekmadienį iš sakyklos skelbiant Andriaus Skirgaudo ir Akvilės Prišmantaitės užsakus. Nieksas! Kaip jis drįso išsirinkti kitą, penkerius metus su ja išdraugavęs! Stasės sieloje įsižiebė keršto ugnis, kurią kurstė paniekinta meilė. Ji išėjo iš bažnyčios nesimeldusi ir tvirtai nusprendusi nedovanoti Andriui už tokį akibrokštą.

Kai buvo likusi tik viena diena iki vestuvių, Stasė Vaškelytė apsirėngė gražiausia suknele, įsisėgė į plaukus ties ausimi raudoną rožę ir nuvyko pas Andrių Skirgaudą, kuris gyveno to paties bažnytkaimio gale. Ji švytėjo džiaugsmu savo buvusio mylimojo akivaizdoje ir visai nepriekaištavo, kad jis išdavė jos meilę. Tai ji labai nustebo.

— Andriau, atėjau atsisveikinti: aš išsikeliu iš bažnytkaimio visam laikui.

— Šit kaip! Tai man naujiena. Ar tokio tavo apsisprendimo priežastis yra mano sutuoktuvės?

— Ne. Mane verčia tai daryti kiti dalykai.

— Aha. Tai gal rengiesi ištekti?

— Apie ištekimą nebegalvoju. Greičiausia stosiu į vienuolyną.

— Ir tai neblogai. Kiekvienas turi atrasti gyvenime savo pašaukimą... Stasė, sakyk, kokį malonumą galėčiau tau šiandien suteikti? Juk daugiau gal nebesusitiksimė.

— Tai tiesa. Aš norėčiau paskutinį kartą su tavimi aplankyti mūsų ežero salą, kurioje tiek dag gražių valandų esame praleidę. Dabar juk gegužės mėnuo, ir saloje žydi alyvos. Ten turi būti šiuo metu labai gražu.

— Ak, Stasė, tu vis dar tebesi didelė svajotoja. Na, vis tiek aš pritariu tavo sumanymui.

Ežere buvo iš dalies gluosniais apaugusi ir per kilometrą nuo kranto nutolusi sala. Vasarą bažnytkaimio jaunimas rengdavo joje linksmas gegužines, suplaukdavo į ją laiveliais.

Saulė jau slinko į vakarus, kai Andrius Skirgaudas su Stase Vaškelyte išplaukė laivelį į salą. Vaškelytė dėjęsi esanti labai laiminga ir vaidino iš džiaugsmo krykštaujančią merginą. O Skirgaudas tik stebėjosi jos nuotakos pakilimu, nesuvokdamas tikrųjų to priežasčių.

Netrukus jų laivelis įsirėžė į salos pakraščio smėlį. Stasė vikriai išsoko ir kaip sturna lengvakoje nušluokė sėdėjimo salos vidurį, kur buvo iškiles kalniukas, ta garsioji gegužinių vieta. Ją atsivijo Andrius visai taip, kaip anomis dienomis, kai tarp jų tebegimė abipusė meilė. Skirtumas buvo tik toks, kad jis dabar prisivijęs neapkabino ir nebebučiavo.

Nuo kalniuko buvo matyti į abi puses plati apylinkė žali jautvė ir vaismedžiuose skendantis bažnytkaimis.

Staiga iš vieno gluosnių krūmo pasirodė žmogus, dėvintis tik maudymosi kostiumą. Neskubėdamas jis ėjo į tą pusę, kur stovėjo Andriaus laivelis.

— Ei, Stasė, žiūrėk, iš kur jis čia atsirado? Iš eisenos labai panašus į Praną Keršį.

— Atspėjai. Tikrai Pranas Keršis, nuo kurio tu nu rungei Akvilę Prišmantaitę.

— Velnias! Ar jis čia atvyko šnipinėti, ką aš su tavim veikiu?

Tuo tarpu žmogus su maudymosi kostiumu pasiekė laivelį ir vikriai nustūmė jį nuo kranto.

Andrius Skirgaudas pasileido nuo kalniuko žemyn. Tačiau, kol pribėgo krantą, laivelis jau buvo toli ežere.

— Vagie! Kur tu plauki mano laiveliu?

— Pas Akvilę Prišmantaitę, — atsakė Pranas Keršis. pašaipiai skambančiu balsu.

— Grįžk atgal!

— O tu grįžk pas Stasę Vaškelytę!

Andrius stovėjo ant kranto ir sekė akimis tostant laivelį, nesitverdamas apmaudu. Ties juo dabar atsirado ir Stasė Vaškelytė. Jos veide nebuvo galima išskaityti jo kio sumišimo.

— Tai tu nesijaudini, Stasė, dėl to, kas įvyko?

— Jaudinsies ar ne, bet laivelio vistiek nebesugrąžinsi.

— Ak, Stasė, tai ką dabar darysi?

— Tu, kaip vyras, turėtum surasti išeitį.

— Velnias! Kaip jis saloje atsirado?

— Argi nežinai, kad jis geriausias mūsų bažnytkaimio plaukikas? Jam perplaukti ežerą — tai kaip mar perbristi per seklių upelį.

— Kad jis kur galą gautų, taip beplaukydamas!

— Nelinkėk žmogui blogo!

— Tai kaip man dabar pasiekti bažnytkaimį? Juk rytoj, dešimtą valandą, mano jungtuvės. Abiejų pusių su-

Dešimties metų Mirta Aires su savo kūdikiu Buenos Aires (Argentinoje) priemiesčio Igoninėje.

Vincas Kašokas

VAKARAS

Jau merkiasi diena, ir tįsta vis ilgyn šešėliai.

Ir geries gaudžia paslaptingu ošimu.

O sutemos, kaip potvynis, iš klonių pasikėlė,

Užlieja lygumas, ir sodus, ir namus.

Greit pasinersime ir mes į tą bedugnį guolį,

Be liūdesio ir skausmo, tik troškulio ilgėtis kupini,

Ir amžinos tylos versmėn baimingai puolę,

Mes skęsime lyg akmenys gilijam vandeniu.

Ivairūs šaltibarščiai

Agr. B. Stankevičienė
"Tar. Motery" rašo, kaip gaminti įvairius šaltibarščius.

"Šaltibarščiams gaminti artojama burokėlių rūgštis, luoninė gira, kefyras, pasu-
cos, rūgštus pienas, mėsos, uvių ar daržovių sultinys, artojant mėsos sultinį, reia-
ia jį atšaldyti ir nuimti rie-
alus. Taip pat galima da-
yti šaltibarščius su virintu
altu vandeniu.

Burokėlių rūgštis

Burokėlius išvirti, nulupti, sutrinti stambia trintuve, į-
berti truputį cukraus, drus-
kos (jei yra, kmynų), iš-
spausti vienos citrinos sun-
ką arba įdėti į marlę surištą
juodos duonos gabaliuką,
užpilti verdančiu vandeniu,
pastatyti šiltoje vietoje, kad
rūgtų. Rauginti vieną pa-
po to išimti duoną ir atšal-
dyti.

rašyti svečiai, pasirengta vaisėm. Jei laiku neprisistaty-
iu, mano Akvilę visi pirštais užbadys. Aš nepergyvensiu
okios gėdos!

— Akvilė gali nepergyventi, bet tu... Gėdos jausmas
au nežinomas.

— Taip nesakyk! Aš turiu užbėgti šiai gėdai už akių.

Andrius Skirgaudas nusivilko drabužius iki apatinių
kelnių ir ėmė bristi į ežerą.

— Tik nenuskėsk, Andriau! Tai būtų didelis smūgis
Akvilei Prišmantaitėi.

Vos keliolika metų tenuplaukęs, jis apsisuko ir su-
rįžo atgal į krantą. Buvo jau beveik uždusęs ir visas dre-
bėjo.

— Pasiutiskai šaltas vanduo. Vos nesutraukė mėšlungis.

Aš stebiuosi, kaip tas Keršis ištvėrė.

— Vyras nelygu vyrui. Matyt, jis turi savo kūne dau-
giau šilumos... O ko taip žiopčioji?

— Nuvargau. Ilgas plaukimas ne man.

— Taip. Nieko nepadarysi: turėsiime nakvoti saloje.

— Stasė, eik parink krūmuose sausų žagary, kol aš
persirengsiu ir kol dar nesutemo. Sukursime laužą. Gal
tas naktį pamatys ugnį ir atplauks išgelbėti.

(Bus daugiau)

Duoninė gira

Džiiovintą juodą duoną
užplikinti verdančiu vande-
niu. Kai atvės, perkosti, įdė-
ti truputį cukraus, mielių,
pastatyti šiltoje vietoje ir
rauginti 12 valandų. Kai iš-
rūgs, perkosti, supilti į stik-
lainius ar butelius ir laikyti
šaltai.

Šaltibarščiai su duonine gira

1 litrui duoninės geros
smulkiai supiaustyti svogū-
no galvutę arba svogūnų
laiskų, krapų ir sutrinti su
druska. Agurkus ar ridikė-
lius sutrinti stambia trintu-
ve ar smulkiai supiaustyti.
Įdėti du šaukštus grietinės,
išmaišyti. Valgyti su lupeno-
mis išvirtomis ir nuluptomis
bulvėmis.

Šalta daržovių sriuba

200 gr. bulvių, 1 morka, 1
saliero šaknis, 1 poras, 1 ko-
pūsto lapas, žiedinio kopū-
sto skiltelė. Viską supiausty-
ti gabaliukais ir išvirti 1 lit-
re pasūdyto vandens. Kai
daržovės bus minkštos, per-
trinti per kiaušasamtį, iš-
plakti ir atšaldyti. Prieš val-
gant įpilti vieną stiklinę ke-
fyro ar grietinės, išmaišyti.
Įberti smulkiai supiaustytų
svogūnų laisčių ir krapų.
Valgyti su duona.

Šaltibarščiai su pomidorais

4 šaukštus pomidorų ty-
rės ar 4 šviežius pertrintus
pomidorus, 1 morką sutrinti
smulkia trintuve, svogūnų
laiskus ir krapus supiaustyti,
agurką nulupti ir sutrinti
stambia trintuve, užpilti 1
litru atšaldyto virinto van-
dens, užbaltinti 2-3 šaukš-
tais grietinės. Valgyti su
keptomis bulvėmis.

Šaltibarščiai su mėsa

Virtą ar keptą mėsa, 1
raugintą ar žalią agurką, 1
kietai virtą kiaušinių, svogū-
nų laisčių ir krapus smul-
kiai supiaustyti, užpilti 1 lit-
ru duoninės geros, įdėti
šaukštą paruoštų garstyčių,
truputį druskos, užbaltinti 1
stikline grietinės ar kefyro.
Valgyti su duona ar virtomis
bulvėmis.

Britanijos karalienės dukteriai
Annei rugpjūčio 15 d. sukako
21 metai amžiaus. Ji yra didelė
jodinėjimo mėgėja ir nori net
dalyvauti Olimpiadoje.

ROMANAI

Anatolijus Kairys, ISTI-
KIMOJI ZOLĖ, 254 psl. ro-
manas, kaina \$5.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, —
RUGSEJO ŠEŠTADIENIS,
premijuotas romanas, 237
psl., kaina \$5.00.

Jurgis Gliuda, LIEP-
NOS IR APMAUDO AŠO-
CIAI, premijuotas romanas,
304 pusl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, VIENISI PA-
SAULIAI, romanas, 265 psl.
kaina \$3.50.

Jurgis Gliuda, DELFIN-
ZENKLE, premijuotas ro-
manas, 234 psl., kaina \$2.50
Albinas Baranauškas

KARKLUPĖNUOSE, pre-
mijuotas romanas, 224 psl.
kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, PAVA-
SARIO LIETUS, 261 psl.
kaina minkštais viršeliais
\$2.50, kietais \$3.75.

Vincas Ramonas: MIG-
LOTAS RYTAS, 166pusl.
Kaina \$2.50. Gaunama Ke-
leivio administracijoje.

Vytautas Volertas, SA-
MOKSLAS, premijuotas ro-
manas, 279 psl., kaina \$3.50

Andrius Valuckas, NE-
MUNO SŪNŪS, romanas iš
suvalkiečių ūkininkų sukli-
mo 1935 m., I tomas, 280
psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NE-
MUNO SŪNŪS. II tomas
428 psl., kaina \$4.00.

Sally Salminen, KATRY-
NA, romanas, laimėjęs Sve-
dijos literatūros premiją.
297 psl., kaina \$5.00.

Tr. Tarulis, VILNIAUS
RŪBAS, 495 psl., kaina
minkštais viršeliais \$3.15
kietais viršeliais \$3.75.

Aloyzas Baronas: LIEP-
TAI IR BEDUGNĖS, pre-
mijuotas romanas, 279 psl.
aina \$3.00.

Vytautas Alantas: TARI-
OVIEJŲ GYVENIMŲ. 462
psl. kaina \$4.50.

Kazys Almenas, UPĖ I
RYTUS, UPĖ I ŠIAURĘ
romanas I dalis. 325 psl., II
dalis 302 psl., kiekvienos da-
lės kaina \$3.00.

Juozas Svaistas: ZIOB-
RIAI PIAUKIA, romanas
iš knygnešio kun. M. Sida-
vičiaus gyvenimo, 233 psl.
kaina \$2.50.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS.
Bernardo Brazdžionio poe-
zijos rinktinė, kurioje sutal-
pinti geriausi visi jo iš-
leisti knygų kūrinių. Puoš-
nus leidinys, 592 psl., kai-
na \$10.00.

Broliai balti aitvarai,
Henriko Nagio efrėraščiai,
Prano Gailiaus iliustruoti,
72 didelio formato puslapiai.
puošniai išleista knyga, kai-
na \$5.

Tau, sesute, Prano Lem-
berto gyvenimas, kūryba,
prisiminimai, 269 psl., iliust-
ruota, kaina minkštais vir-
šeliais \$3. kietais — \$4.

Nemarioji žemė, Lietuva
pasaulinės poezijos posmuo-
se, sudarė Alfonsas Tiuoūs.
176 psl., kaina \$5.00.
RULENS SAPNAI, Kotry-
nos Grigaitytės eilėraščių
premiuota knyga, 80 psl.
kaina \$2.00.

Poilsis ant laiptų, Vytauto
Karoso eilėraščiai, 50 dide-
lio formato puslapių, kaina
\$4.00.

Ką tik gavome:

Litikimoji žolė, romanas,
parašė Anatolijus Kairys,
254 psl., minkštais viršeliais
kaina \$5.00.

Vejas lekia lyguma, roma-
nas, parašė Aloyzas Baro-
nas, 177 psl., minkštais vir-
šeliais kaina \$4.00.

Septintoji pradalgė, lite-
ratūros metraštis, rašo 24
autorai. 464 psl., kaina kie-
tais viršeliais \$5.00, minkš-
tais — \$4.50.

Nuskandintas žiedas, 15
novelių, parašė Juozas Tini-
nis, 200 psl., kaina minkštais
viršeliais \$3.00, kietais —
3.50.

Amerikos lietuvių istorija,
redagavo dr. A. Kučas, 639
psl., kaina \$10.00.

Mes valdysim pasaulį,
L. Dovydeno atsiminimai,
I tomas, I tomas 268 psl.,
II t. — 248 psl. Kiekvieno
tomo kaina \$4.00.

Geroji vasara, romanas,
parašė Česlovas Grincevi-
čius, 261 psl., kaina \$5.00.

Pragaro vyresnysis, pre-
mijuotas romanas, parašė
Vytautas Volertas, 273 psl.,
kaina \$5.00.

Už laisvą lietuvių, parašė
kun. M. Valadka, 409 psl.,
kaina \$5.00.

Radvila Perkūnas, istori-
nė pjesė, parašė Balys Sruo-
ga, 130 psl., kaina \$4.00.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas,
64 psl., kaina 25 centai.

Materialistinės istorijos
supratimas, 80 psl., kaina
20 centų.

Žemaitės raštai karės me-
tu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl.,
kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr.
Daugirdaitė - Sruogienė, 24
psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E.
Vandervelde, 24 psl., kaina
10 centų.

Demokratinio socializmo
pradai, (S Kairio įvadas),
64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą,
(Leono Blumo), 35 psl.,
kaina 25 centai.

Socizizmo teorija, (M.
Fišerio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir ko-
munizmas (K. Kauskio), 47
psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina
\$3.05, bet visos kartu par-
duodamos už \$2.

GERA PROGA

Žymiai papiginta kaina
galite įsigyti įdomius prel.
J. K. Končiaus atsiminimus
iš Balfo veiklos. Knyga tin-
ka ir dovanoms, gražiai iš-
leista, daug paveikslų, 404
psl., kietais viršeliais kaina
\$4 (buvo \$6), minkštais \$3
(buvo \$5).

Kinija žino savo kainą

KINIJOS DERYBŲ KAINA

Visi jau žino, kad Mr. Henry Kissinger, vyriausias mūsų prezidento patarėjas, slapta buvo nusikridęs į Pekiną paruošti tenai prezidentui Nixonui pasimatymo su Kinijos vadais — ne tik pasimatyti, bet ir pasitarti apie diplomatinį santykių užmezgimą.

Savaitė vėliau Pekinan nuvyko grupė Amerikos studentų, kuriems Kinijos premjeras Čau En-lai pareiškė, kad Kinija nustačiusi jau ir kainą, kurią Amerika turėsianti priimti prieš derybas pradėdant. Štai toji kaina atskirais punktais:

"Pirmas punktas: Turės būti pripažinta, kad Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybė yra vienintelis teisėtasis autoritetas kinų tautai atstovauti. Ir susitarus dėl santykių užmezgimo, tą susitarimą turės užgirti Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybė. (Šituo punktu anuliuojama Čiang Kai-šeko "Nacionalistinė Kinija" Taiwano saloje. —S.M.).

"Antras punktas: Taiwanas yra Kinijos provincija ir neatskiriama jos teritorijos dalis. Ir po Antrojo pasaulinio karo Taiwanas jau buvo Kinijai atstatytas. Jis yra Kinijos vidaus reikalas, ir svetimai intervencijai čia nėra vietos.

"Trečias punktas: Vadinama teorija, kurią tūli žmonės skelbia, kad Taiwano klausimas dar nesąsijęs su spresimas, yra grynas absurdas. Devynioliktojo šimtmečio pabaigoje, būtent, 1894 metais, Kinija kariavo su Japonija ir tą karą pralaimėjo. Tada japonai ir okupavo Taiwano salą. Bet po Antrojo pasaulinio karo Kairo ir paskui Potsdamo konferencijos pareiškė, jog Taiwanas turi būti sugrąžintas Kinijai. Ir kai 1945 metais sumušta Japonija pasidavė, Kinija savo Taiwaną atsiėmė.

"Ketvirtas punktas: Mes priešingai dviejų Kinijų politikai. Ir jei tokia padėtis bus palaikoma Jungtinėse Tautose toliau, mes į Jungtines Tautas neisime.

"Penktas punktas: Mes griežtai priešingi vedamai propagandai už Taiwano nepriklausomybę. Dar prieš tūkstantį metų ši sala tapo Kinijos dalimi ir visą laiką buvo jos provincija; ir šandien jos gyventojai kalba Kinijos liaudies tarme. Propaganda už nepriklausomą Taiwaną nėra Taiwano liaudies balsas. Tai svetimų jėgų propaganda, manipuliuojama iš užsienio. Vienas jos agentų yra Peng Ming-min, buvęs Harvardo studentas, sugrįžęs į Taiwaną profesoriumi, o dabar vėl Amerikoje.

"Yra panašių elementų ir Japonijoje. Juos šeria japonų valdžia.

"Šeštas punktas: Amerika turėtų ištraukti iš Taiwano visas savo militines jėgas bei įrengimus ir karo laivyną iš Taiwano sąsiaurio. Taiwano apsaugos sutartis, kurią Amerika pasirašė su Čiang Kai-šeku 1954

metais, yra nelegali, ir Kinija jos nepripažįsta.

"Tai tokia yra mūsų pozicija, ir nuo tos pozicijos mes nesitrauksime."

(Paimta iš "U.S. News & World Report").

S. Michelsonas

KINIJOS SĄLYGOS JAPONIJAI

Japonijos verslininkai seniai varvina seilę. Žiūrėdami į Kiniją. Koks didelis krastas, koki didelį biznį būtų galima padaryti Ten pasiūsta delegacija, kuri turi išaiškinti visas prekybos išplėtimo galimybes. Jai Kinijos premjeras aiškiai pateikė 5 sąlygas, kurias įvykdžius, tebus galima pradėti kalbėti apie prekybą:

1. Japonija turi pripažinti Kinijos liaudies respubliką su jos dabartine vyriausybe — vienintele teisėta.

2. Japonija turi atsisakyti pripažinti "Tautinę Kiniją" Taiwane: Taiwano sala yra Kinijos liaudies respublikos provincija.

3. Japonija turi nutraukti visas sutartis su Taivanu, kadangi jos neteisėtos.

4. Japonija turi pripažinti, kad Amerikos karių ir bazių buvimas Taiwane ir sąsiauryje tarp salų ir Kinijos yra JAV agresijos aktas, ir todėl visos amerikiečių jūrų ir sausumos pajėgos turi apleisti Taiwaną.

5. Japonija turi pripažinti, kad Kinijos liaudies respublika turi teisę būti priimta į Jungtines Tautas, o Taiwanas iš ten pašalintas.

Dabar Japonija turėjo progos įsitikinti, kad Kinija nesiskiria prekybos nuo politikos. Dar prieš mėnesį Japonijos premjeras Sato pareiškė, kad abi Kinijos yra svarbios ir su abiem jis nori palaikyti draugiškus santykius ir prekybą, bet visai kitokios nuomonės laikosi dabartiniai Kinijos valdytojai.

JAV pakeitus santykių su Kinija politiką, tai atsilieps ir į Japonijos santykius su Kinija. Bet kaip jie tokiomis sąlygomis vystysis, iš anksto tegalima tik spėlioti.

Girdint tokias bendradarbiavimo sąlygas, statomas Japonijai, galima tikėti, kad nedaug švelnesnės bus pateiktos ir Amerikai, kai Kinijoje apsilankys prezidentas Nixonas, ir vargu jos galės būti JAV-bių priimtos.

Kalmikų patarės

Imdamas į rankas šautuvą, atsimink, kad paleistos kulkos nesugrąžinsi.

MALONIŲ ATOSTOGOS ATLANTIC CITY, N.J.

Norintieji praleisti čia atostogas, gali gauti gražų kambarį arti jūros. Čia oras geras žiemą ir vasarą, — gera gyvenimui pensininkams. Šiltas vanduo iki spalio 15 d. Kreiptis:

18 No. Montpelier Ave., Atlantic City, N.J. 08401. Telefonas: (609) — 345 6009

(33)

Didelis sporto biznis

Gal nė neįsivaizduojate, koks didelis yra JAV sporto biznis, kiek daug jam išleidžiama. Štai tiek tiek duomenų iš tos srities.

Pernai arklų lenktynėse buvo 41,800,000 žiūrovų, arklų lenktynėse vežimėliais — 25,100,000, šunų lenktynėse — 12,700,000.

Tuos skaičius, atskirai paėmus, toli pralenkė automobilių lenktynių žiūrovai, kurių buvo net 42,500,000. Beveik tiek pat žiūrovų buvo beisbolo rungtynėse — net 40,000,000.

Mažesnius skaičius žiūrovų tesutraukė futbolo rungtynės — 13,500,000, ledo rutulio — 10,100,000, krepšinio — 7,100,000, ristynės — 3,600,000, boksas — 2,100,000, tiek pat folfas. Mažiausia čia patraukia europietiškas futbolas (soccer), kurio rungtynėse tebuvo 400,000 žiūrovų.

Viso labo pernai minėtus enginius aplankė 201 mil. žmonių.

Tiek žmonių sutraukiant sporto renginius, turi ir į jų kasas suplaukti didelės sumos pinigų. Ir ne tik į jų.

Pav., arklų ir šunų lenktynių lažybose (betting) buvo sudėta šeši su puse milijono dolerių. Nuo tos sumos valdžia gavo 525 mil. dolerių mokesčių.

Beisbolo žiūrovai sumokėjo 160 mil. dol., futbolo — 110 mil. dol. krepšinio — 40 mil. dol.

Nors tai didelės sumos, bet ne visi sporto klubai metus baigė su pelnu. Pav., iš 24 beisbolo klubų tik pusė turėjo gryno pelno. Geresnė padėtis buvo futbolo klubų: jie visi turėjo pelno. Bet blogi metai buvo krepšinio klubams, nes beveik visi turėjo nuostolių, išskyrus tik tris, kurių išlaidos buvo mažesnės negu pajamos.

Klubų išlaidos labai didelės. Skaičiuojama, kad reikia turėti bent milijoną žiūrovų, norint neįlįsti į "skyelę". Pav., Indians klubas sutraukė 1.8 mil. žiūrovų ir turėjo 1.8 mil. dolerių pelno.

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Keleivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Siame numery yra šie įdomūs straipsniai:

Kam reikalinga Mintis (vedamasis).. J. Vilkaitis: Praeityje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išsivijimo dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistų Internacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskas: Socializmas Lietuvoje; J. Vlks.: Kipsą Bielinį prisiminus; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratinis sąjūdis ir jo programa; Pasaulio pasidairius (Socialistinio sąjūdžio apžvalga); Ed. Cinzas:Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Sapnai; V. Zilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W II, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1971

Alyva kūrenamos šilto oro krosnys

Rytidienos įrengimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burneri, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūsy su vamzdžiais..

10 metų garantija.

\$395.

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena

FORTUNA FUEL Co.

Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass. 02169
Alyvos burneri aptarnavimas ištisas 24 val. per dieną
Skambinti telefonu: 436-1204

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sieninis).

D. Poška

Lietuviai ir žemaičiai, ar galvijai esame? Argi tėviškos kalbos niekad nebmokėsime?

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiško skyrių, kuriame laukia abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraščio, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS nieko nepelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims. rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudės mokestis \$2.00 į metus

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijos, iš stoties WLYN, 1360 ki lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausi, pasaulinių žinių sutrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis: Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jautiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba gražiname pinigus. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais. ROYAL PRODUCTS North Sta., P.O. Box 9112 Newark, N.J. 07105

Vietinės žinios

Ramiai prasidėjo, triukšmingai baigėsi

Rugpjūčio 19 d. buvo So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos mėnesinis susirinkimas. Jis prasidėjo, kaip visuomet, ramiai. Perskaityti protokolai, priimti ir prišaikiuoti 4 nariai, pagerbti 3 mirę nari ai. fin. sekretorius pranešė liepos mėnesio pajamas ir išlaidas. Pajamų būta \$11,664, pelno liko \$1,505.

Dalyviai buvo painformuoti, kad draugijos yra rengiamas savo nariams pokylis — šurum burum, kuris bus spalio 31 d., kad kitų metų valdybos nominacija — lapkričio 18 d., o rinkimai — gruodžio 13 d.

Viskas ėjo sklandžiai ir greitai, ir užkliūta tik prie paskutinio šios darbotvarkės punkto.

Narys A. Keturakis pasirašė paaiškinti, kodėl val-

dyba neatsakė į jo raštą, ir paprasė dabar atsakyti. Pirmininkavo vicepirmininkas L. Švelnis, kuriam gana sunkiai sekasi tos pareigos eiti. Jis ir šiuo atveju nesusivokė, kaip pasielgti. A. Matjoka paprasė tą raštą perskaityti. Vienas iš valdybos narių paaiškino, kad raštas rasytas valdybai, todėl ji nutarė jo susirinkimui neskaityti. Salėje kilo vis didesnis nepasitenkinimas. Vieni ėmė šaukti, kad raštą perskaitytų, o kiti — prieš. Pirmininkaujantis nebesugebėjo susirinkimo suvaldyti ir jį uždarė. O reikėjo rasti išeitį ir būdą susirinkimą baigti taip pat ramiai, kaip jis prasidėjo.

Senatvė yra tironas, kuris, grąsindamas mirties bausme, uždraudžia mums visus jaunystės malonumus.

Lietuvių darbininkų susirinkimas

Lietuvių darbininkų draugijos susirinkimas bus šį sekmadienį, rugpjūčio 29 d. 2 val. popiet, So. Bostono Lietuvių piliečių dr-jos patalpose. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

N. Jonuška, sekretorius

Inž. Lapsiai grįžo iš Chicago

Inž. Aleksandras Lapsys su sūnum Algiiu, taip pat inžinierium, praeitą savaitę grįžo iš Chicago, kur jie dalyvavo pusbrolio dukters vestuvėse.

Du bostoniečiai sukuria šeimas

Rugpjūčio 28 d. Alfonsas Baika, Aleksandro ir Alfonso Baikų sūnus, Stoughtone susituoks su Patricia Anne Lynchaite, o Algis Matjoka, Juzės ir Antano Matjokų sūnus, tą pačią dieną Elizabeth, N.J., susituoks su Daiva Klučinskaite.

Brinkso byla baigėsi, bet milijono dolerių nėra

Liepos mėnesį iš kalėjimo į laisvę išėjo paskutinis iš 11 Brinkso įstaigos apipėsimio dalyvių — Pino.

Plėšikai po ilgo ir kruopštaus pasirošimo 1950 m. sausio mėnesį apipėšė pinigų išvežiojančią Brinkso įstaigą, išsigabendami iš jos viso labo \$1219,000. Iš tos sumos tik \$98,000 tesurasta, o visa kita taip ir sutirpo vagių rankose.

Tik po kelerių metų pavyko plėšikus suimti, kai vienas iš jų, O'Keefe, išdavė savo draugus. Mat, jie jį nusikriaudė, nedavę tiek, kiek jam priklausė.

Jie 1956 m. buvo nuteisti iki gyvos galvos kalėjimo. Siandien 5 iš jų jau mirę, o kiti išėję į laisvę sąlyginai (on parole).

Teismo organai bylą laiko baigta.

Dovanokite savo draugams ir bičiuliams metinę Keleivio prenumeratą. Jums atsiėis tik \$7, o tas, kuriam ji bus dovanota, per netus kas savaitę gaudamas Keleivį, jus tikrai atsimins.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Rugsėjo 19 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos 3 aukšto auditorijoje Tautos šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė.

Spalio 16 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos III aukšto salėje Bostono vyrų seksteto koncertas-vakaras.

Spalio 24 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos 3 a. salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo rudens parengimas "Šurum-Burum"

Spalio 31—lapkričio 13 d. City Hall parodų salėje Anastazijos ir Antano Tamošaičių audinių ir tapybos paroda, kurią rengia skautų Židinys.

Lapkričio 7 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje Šv. Petro parapijos choro koncertas.

Lapkričio 14 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje Balfo metinis renginys.

Ar skaitytos?

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos paštininkų atsiminimai, redagavo Antanas Gintneris, 538 psl., kaina — \$5.00.

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Chicago istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kaina kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

Tiesiant kelią Lietuvos nepriklausomybei, Vaidžanto straipsniai, 40 psl., kaina \$1.00.

Išnuomojamas 5 kambarių butas nuo š. m. rugsėjo 1 d. ar. ba vėliau. Skambinti tel. 288-5659.

Išnuomojamas vienam arba dviem asmenim su visais patogumais butas. Kreiptis į Lietuvų Enciklopediją, 395 Broad. way, So. Bostone.

So. Bostone 64 G gatvėje trečiame aukšte išnuomojamas 3 kambarių butas su apšildymu.

So. Bostone 298 8th Street antrame aukšte išnuomojamas 4 kambarių butas. Teirautis 64 G gatvėje.

"AKVARIUMAS - PETORAMA BROADWAY"

654 E. Broadway, So. Boston, Mass., tel. 269-9842

Zemomis kainomis, mokant dalimis, galima įsigyti prancūzų, skotų, vokiečių aviganių ir kitų veislių šuniukų. Kačių, jūrų kiaulyčių ir kitų naminių žvėrelių. Tropikų ir kitokių žuvelių. Paukščių: papugų, kanarėlių ir kt. ir kitoms maisto, narvelių, žuvims laikyti indų ir gyvams visokių papuošalų. Be to, iš katalogo galima užsisakyti šunis ir kt.

Prašome atvykti ir įsitikinti.

Savininkai G. ir I. VOSSAI

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius iš viso Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai uveina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais nepriimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Ketvirtis & Co. — JEWELERS —

Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisoma laikrodžių žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalysmo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

E. KARDELIENĖS DAINŲ PLOKSTELĖ

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbičtos Kardelienės įdainuotų dainų ir arijų plokšteles. Kaina \$6.00. Paštu nesiunčiame.

Laisvės Varpas

Lietuvių Radio Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC
Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikvisti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Ateilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

AND TRAVEL INFORMATION
ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS
siunčia betarpiškai
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Numatoma, kad skarelių kainos pakils.

Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.

389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

R The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sek.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis ipilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka **5½%**

už visus kitus indėlius moka **5¼%**

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Beniamin Moore Daiktai
Popierius Sietai
Stiklas Langams
Visiškai reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visiškai geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis senu adresu:
BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesiti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrytes, lietpalčius, megstinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Šeštadieniais 8—12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis